

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder. — Het nadrukken van de inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Drs R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. van Bruggen, Assen; Drs D. J. Buwalda, Kampen; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Kampen; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Brada; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Amsterdam; Mr Dr J. Mulink, Enschede; Drs H. M. Mulder, Kampen; Rudolf van Reest; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smelik, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visée, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes. Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE“, GOES.

Abonn.: f 4.50 per halfj., buitenl. f 11,— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD: Hoofdartikel: De kerk en haar diensten. 2. — Uit de Schrift: Gods liefde, die naar de wereld uitgaat, is de bron van het leven (Joh. 3:16). — Op en om 't kerkplein: De vals-spelers en de spelbrekers. — Kerkelijk leven: „Uiters: moeilijk gewetensconflict“, 3 slot.

- De nieuwe Bijbelvertaling, 1. - Candidaatsexamen. - „Alle jeugd Gods jeugd“. - Algebra is geen logica. - „Jonkheid“. — Pol. en Soc. leven: Het werkende meisje, 3. — Lit. en Kunst: De laatste der tachtigers. — Gezinsleven. — Perschoon. — Kerkinieuws.

vervalscht en er veel aan toegevoegd heeft uit de traditie. Zoo b.v. het kort geleden afgekondigde dogma omtrent de lichamelijke hemelvaart van Maria. Zoo maakt Rome den toegang tot de kerk veel smaller dan Gods Woord dat doet, en aan den anderen kant ziet Rome niet toe dat in haar rijen alleen maar opgenomen worden en verkeerden die heiliglijk willen leven naar Gods Woord. Gods Woord wordt verdronken door de kerkleer. En daarom is Rome niet waarlijk katholiek.

De kerk en haar diensten (Art. 27 N.G.B.)

HOOFDARTIKEL

II. WIJ GELOOVEN EN BELIJDEN

„EEN EENIGE KATHOLIEKE OF ALGEMENE KERK“

2. Wij gelooven en belijden een eenige..... kerk. De kerk is één. Zij wordt vergaderd van het begin der wereld tot het einde. Zij is één gebouw, opgetrokken van levende steenen, de geloovigen, dat oprijst hier in de wereld, en dat voltooid zal zijn op den jongsten dag. Meermalen spreekt de Schrift van de kerk als van een gebouw, b.v. Ef. 2:21, 1 Petr. 2:5. Dat is zeer leerzaam. Zij, die van de kerk spreken als van het onzichtbaar geheel der uitverkorenen, de optelsom van alle geloovigen, kunnen eigenlijk dit beeld niet gebruiken. De geloovigen, die van het gebouw der kerk de levende steenen vormen, zijn op een bepaalde manier en op een bepaalde plaats ingevoegd in het gebouw, ja, samengevoegd tot het gebouw. De steenen, op bepaalde architectonische wijze aaneengesloten en opgestapeld en samengevoegd, vormen op die manier het gebouw. Het geheel van al die steenen is nog niet het gebouw. De steenen kunnen ook opeengestapeld liggen in een hoop, maar dan zijn ze geen gebouw. Welnu, de kerk is een gebouw. Niet een hoop van steenen, niet de som van alle geloovigen, maar de vergadering der geloovigen, op bepaalde architectonische wijze samengevoegd tot een eenheid en dan als eenheid iets anders zijnde dan de som van het geheel der onderdeelen.

Nu, de Heere vergadert alle geloovigen tot een eenige kerk. De Heere trekt één gebouw op. Hij zet er niet vele naast elkaar, zoodat ieder naar eigen smaak kiezen kan in welk gebouw hij zijn intrek wil nemen. Een lichaam is het, Ef. 4:4.

Hiermede komt in strijd de z.g. leer van de pluriformiteit der kerk. Er is wel eens gezegd, dat deze leer door de belijdenis wel niet geleerd wordt, maar toch ook niet met haar in strijd komt, door haar wel wordt geduld. Maar hier staat toch duidelijk: Wij gelooven en belijden een eenige kerk.

De hoofzaak van de leer der pluriformiteit is dit, dat men de verschillende kerkinstellingen ziet als openbaringen, verschijningen van het — in dezen gedachten — onzichtbaar geachte — lichaam van Christus. Dit laatste — dat dan gelijk is aan de som van alle geloovigen, verspreid over alle mogelijke kerkinstellingen — is de eigenlijke kerk, het is het wezen der kerk, het instituut is maar de zichtbare buitenkant. Hierachter zit een heele filosofie, die misschien als volgt duidelijk gemaakt kan worden. Wanneer we een diervetboek opslaan, dan vinden we daarin ook een hoofdstuk, getiteld: het paard. Er zijn natuurlijk in de wereld vele paarden, van verschillende rassen en van verschillende kleuren enz. Maar het diervetboek abstrahert van deze werkelijkheid en spreekt van: het paard, in dat hoofdstuk die kenmerken besprekende die nu juist een paard tot paard maken. Maar nu is er een filosofie, die dat gedachtending „het paard“ het eigenlijke paard acht, terwijl alle

concrete paarden slechts zichtbare verschijningsvormen van dat paard zouden wezen.

En zoo spreekt men nu ook over de kerk. De vele kerkinstellingen zouden slechts openbaringen, verschijningen zijn van „de kerk“, die daarboven en daarachter zou liggen. Van die „kerk“ zou in alle kerken iets aanwezig zijn. Het eene kerkinstituut is een minder, het andere een meer zuivere openbaring van die „kerk“, maar principieel staan dan toch alle instituten op één lijn. Er is slechts een gradueel, geen principieel onderscheid.

Er zijn mensen die deze lijn nog veel verder doortrekken, die niet maar alle kerkinstellingen, doch alle godsdiensten principieel op één lijn stellen. Het christendom is dan wel de hoogste godsdienst, maar het is principieel niet onderscheiden van den afgodendienst. Alle godsdienst is een uiting van de in den mensch wonende godsdienstigheid. De een uit zich zus, de ander zoo.

Wie de hier besproken kerktheorie aanhangen, redeneeren ook vanuit den mensch. Het zijn de menschen, die zich saamvoegen tot een kerkgemeenschap en men doet dat al naar zijn aard en ligging.

Onze belijdenis spreekt echter anders. Zij zegt: Wij gelooven en belijden een eenige..... kerk. En nu moet men niet zeggen: Dat kon nog wel beweerd worden in den tijd van de opstelling der belijdenis, maar vandaag den dag gaat dat niet meer. Ook toen was er veel wat zich met den naam „kerk“ sierde. Onze vaders hebben heusch die werkelijkheid wel gezien. Vergelijk maar art. 29 waar staat, dat de gemeenschap der ware kerk goed moet onderscheiden worden van alle secten, welke zeggen dat zij de kerk zijn. Het was in die dagen waarlijk niet zoo, dat slechts tegenover elkander stonden het Roomsche instituut en de kerk der reformatie. Daarnaast waren ook andere gemeenschappen, die zich den naam „kerk“ aanmaten. Niettemin spraken onze vaders naar de Schriften van een eenige kerk.

3. Wij gelooven en belijden een... k a t h o l i e k e of a l g e m e e n e k e r k. Hier stuiten we op het woord „katholiek“. Met dit woord noemen zich met voorliefde de Roomschen. En wie vanuit het zichtbare redeneert, die moet ook wel tot de conclusie komen dat de Roomsche kerk de katholieke kerk is. Immers deze kerk vormt één groote machtige organisatie over de geheele wereld, en overal in de wereld wordt de paus van Rome erkend als het hoofd.

Toch is de Roomsche kerk niet waarlijk katholiek, en wij moeten dan ook nalaten het Roomsche voorbeeld te volgen door de Roomschen Katholiken te noemen, gelijk nog maar al te vaak geschiedt. De Roomsche kerk is niet de vergadering van de ware Christ-geloovigen, zoals de kerk verderop nader omschreven wordt. Zij heeft in het verleden vele ware christenen, die niet anders wilden dan heiliglijk leven naar Gods Woord, vervolgd en uitgebannen, en dat doet zij vandaag nog. En zij stelt als voorwaarde voor het lidmaatschap der kerk niet: onderwerping aan het Woord des Heeren, maar aanvaarding van de Roomsche kerkleer, die dat Woord des Heeren heeft

Het woord „katholiek“, dat we hier tegenkomen, ontmoeten we ook met betrekking tot de 12 artikelen. Die heeten: de artikelen van ons algemeen, ongetwijfeld christelijk geloof. Met dat woord „algemeen“ moeten we wel erg voorzichtig zijn, en we moeten wel toezien dat we het recht verstaan.

Daar wordt wel gezegd: we hebben drie algemeene belijdenisgeschriften (12 artt., belijdenis van Nicea, belijdenis van Athanasius), en bovendien hebben wij drie bijzondere belijdenisgeschriften (Ned. Geloofsbelijdenis, Heidelberg. Catechismus en Dordtsche Leeregels), aldus verder redeneerend: de drie algemeene belijdenisgeschriften hebben we gemeen met alle „christelijke kerken“, de drie bijzondere belijdenisgeschriften, die formuleren van eenigheid, zijn ons als Gereformeerde kerken eigen. Die laatste zijn ons speciale kenmerk, waardoor wij ons in de rij der kerkinstellingen onderscheiden als Gereformeerde. Dat is aan ons iets bijzonders, iets aparts.

En zoo heeft elk zijn eigen apartigheden. De Roomschen hebben hun apartigheden, de Lutherse de hunne, wij hebben de onze. Maar de 12 artt. enz. hebben we allen gemeen.

Als dit waar was, dan moesten we maar spoedig onze apartigheden laten varen, ieder de zijne, en moesten we maar gaan vereenigen op de basis van de 12 artikelen. Dan zou het zo zijn, dat ieder, behalve de algemeene voorwaarde tot het kerklidmaatschap (aanvaarding van de 12 artt.) ook nog zijn eigen bijzondere voorwaarden stelde, en dat laatste zou dan bij ons inhouden: aanvaarding van de formuleren van eenigheid.

Dit kan wel gezegd worden van Rome, maar niet van de Gereformeerden, die als eisch alleen maar stellen: aanvaarding van het Woord des Heeren.

De geheele redeneering is bezijden de waarheid. In de formuleren van eenigheid hebben we niet te doen met Gereformeerde apartigheden, naast en boven de 12 artikelen. De formuleren van eenigheid zijn niets anders dan bewaaring en handhaving van de aloude belijdenis, die neergelegd is in de 12 artikelen, tegenover allerlei dwalingen en ketterijen die zich in de kerk voordeden.

Het is dan ook niet waar dat we met Rome de 12 artikelen gemeen hebben, al worden ze formeel door Rome gehandhaafd. Denk slechts aan Zondag 11 van den Catechismus over den naam Jezus. Daar wordt gevraagd: Gelooven die dan ook aan den eenigen Zaligmaker Jezus, die hun zaligheid en welvaart bij de heiligen, bij zichzelf of ergens elders zoeken? Kennelijk wordt hier gedoeld op de Roomschen. En het antwoord op die vraag is een volmondig „neen“. En dat „neen“ wordt aldus nader toegelicht: zij verloochenen met de daad den eenigen Heiland Jezus ofschoon ze met den mond in Hem roemen. Rome gelooft niet in Jezus als den eenigen Zaligmaker. Want Rome heeft erbij: Maria en de andere „heiligen“ enz. Zoo hebben wij dus met Rome niet de 12 artikelen gemeen.

Hetzelfde is het geval met Barth en zijn volgelingen. Ook Barth bewaart en handhaaft deze artikelen niet. Hij loochent de historische geboorte van den Christus uit de maagd Maria, welke in de 12 artikelen beleden wordt. Volgens hem is 't Kerstverhaal geen beschrijving van geschiede gebeurtenissen, maar 't is slechts een